

تمهیدات پدافند غیرعامل در راستای ارتقاء نظم و امنیت شهر (مطالعه موردی کلانشهر رشت)

محمد معتدل

دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت

m.motadel@yahoo.com

چکیده

رشد سریع شهرنشینی و افزایش روزافزون جمعیت شهرنشین که خود اختلاط و در هم آمیختگی بیشتر انسانها را در فضای شهری به همراه دارد، باعث شده تا بحث آمایش و امنیت اهمیت خاصی در مسائل شهری پیدا کند. یک جامعه شهری با توجه به درخواست شهروندان خود دارای طیف گسترده‌ای از نیازمندی‌ها همانند روشنایی، سرپناه، امنیت و... می‌باشد. نیازهای ایمنی بعد از نیازهای زیستی مهم ترین خواسته انسانی بشمار می‌رود که از لحاظ روانشناختی بیانگر آرامش درونی، آسایش روانی و پرهیز از آشفتگی و بی‌نظمی ساختاری جامعه است. ساماندهی مطلوب در جهت نیل به اهداف و راهبردهای آمایشی و امنیتی شهر علیه هرگونه خطر در فضاهای شهری، ساختمانها، سازمانها، تاسیسات و زیرساختها و سایر عناصر مهم در زندگی شهری که نگرانی و احساس نا امنی در شهروندان را به وجود می‌آورد از نتایج عمده توجه و رعایت اصول پدافند غیرعامل می‌باشد. در حال حاضر عمده ترین هدف پدافند غیرعامل، ایمن سازی و کاهش آسیب پذیری مبني بر بقا و حفظ نظم و امنیت میباشد، که در شهرها باعث کاهش استهلاک محیطی، کاهش هزینه‌های حمل و نقل، کاهش آلودگی‌های زیستی، کاهش زمان تلف شده برای انجام کارها، آسایش شهروندان، ایجاد عدالت اداری، هوشمندسازی، نظم و مواردی از این قبیل می‌شود. آمایش شهر که رابطه بین انسان، فضا و فعالیتهای اوست با ملاحظات پدافند غیرعامل توسعه پایدار شهر را نوید می‌دهد. کلان شهر رشت به عنوان بزرگترین هسته و تراکم جمعیتی استان گیلان، بیشترین میزان نیروی انسانی، سرمایه‌گذاری، طرح‌های اقتصادی و زیرساختی است که این شهر را در معرض تهدیدات و آسیب‌های فراوانی قرار داده است که می‌تواند فشار فزاینده‌ای را در مواقع بحران بر شریان‌های ارتباطی وارد سازد. بنابراین بررسی جامع و دقیق شریان‌ها، کاربری‌ها، نقاط ریسک و پتانسیل‌های کلان شهر رشت از منظر پدافند غیرعامل بیش از پیش احساس می‌شود. لذا در این مقاله سعی شده است تا ارتباط بین پدافند غیرعامل و نظم و امنیت شهری مورد بررسی قرار گیرد تا وضع مطلوب آن شناسایی و پیشنهاد گردد.

واژه‌های کلیدی: پدافند غیرعامل، نظم و امنیت، برنامه ریزی شهری

۱- مقدمه

زندگی راحت و ایمن رویای دائمی بشریت است و یکی از مهمترین اصول برنامه ریزی در سطح ملی و منطقه ای به آمایش شهری براساس مبانی